

Rolul elementelor de compozitie In organizarea discursului liric Intr-o poezie eminesciana Scrisoarea I - Mihai Eminescu

Ultim mare romantic european, Mihai Eminescu este creatorul unui univers liric care a revolutionat istoria poeziei romanesti. Dupa debutul din 1866 cu poezia De-as avea din revista Familia, el se detaseaza, dupa 1870, de influentele predecesorilor pasoptisti, devenind autorul unor opere romantice prin tematica si procedee (Floare albastra, Dorinta, Povestea teiului); dupa 1878, viziunea poetului se clasicizeaza, iar capodopere precum Luceafarul, Sara pe deal, Oda (In metru antic), Glossa II impun In circuitul valorilor universale.

Scrisoarea I este o creatie de factura filozofica, aparuta In perioada maturitatii artistice a poetului, fiind publicata In Convorbiri literare In 1881 si facand parte din seria celor cinci Scrisori, reunite prin tema conditiei omului de geniu, ce apare In diferite ipostaze: Scrisoarea I - batranul dascal, Scrisoarea II - poetul In antiteza cu artistul de salon, superficial si oportunist, Scrisoarea III -strategul, diplomatul, geniul militar, Scrisorile IV si V - geniu In raporturile sale cu dragostea, cu femeia, vazuta ca o "copie imperfecta a unui prototip nerealizabil".

Lucrarea, romantica, abordeaza conditia geniului In raport cu posteritatea si cu societatea, surprinzand, In tablouri grandioase, geneza si stingerea universului. Pe langa acest aspect principal, In poem regasim si teme secundare precum natura terestra si cosmica, maretia spectacolului universal, ciclicitatea existentei, nasterea si stingerea universului, fragilitatea si efemeritatea fiintei umane.

In primul rand, conform titlului poezia are elemente de epistola (specie clasica), avand accente satirice In partea a IV-a, prin condamnarea societatii contemporane si a posteritatii, incapabile sa Intealeaga soarta geniului. Poezia este, In acelasi timp, o meditatie filozofica despre spatiu si timp, despre existenta, pe tema "fortuna labilis", Intr-un registru grav, tipic romantic.

In al doilea rand, la nivel compozitional, Scrisoarea I este alcatuita din cinci tablouri construite cu grija evidenta de armonie structurala si simetrie. In cadrul nocturn tipic romantic si propice meditatiei din prima secventa (incipitul poeziei), astrul tutelar, stapan al universului, este martor al relatiei dintre timpul universal si cel individual (" Doar ceasornicul urmeaza lung-a timpului carare") si favorizeaza trecerea din planul real In cel ireal. Visul este un motiv ce ilustreaza facultatea principala a romanticilor: reveria, cultivarea spiritului oniric. In acest tablou larg dimensionat, In care metaforele-simbol sugereaza spatii infinite, se insereaza treptat meditatiea poetului despre trecerea ireversibila a timpului.

Cel de-al doilea tablou Incepe cu invocatia lunii, care astfel devine laitmotiv, fiind un element de recurenta: astru tutelar, luna stapaneste natura cosmica si terestra, iar imensitatea universului este ilustrata prin motive precum "pustiuri", "codri", "mari", "tarmuri", "cetati", "palate", "case", perspectiva restrangandu-se In enumerarea lor pana la introducerea In imaginarul romantic a ipostazelor umane. Astfel, pe langa favorizarea reveriei si accentuarea antitezei real-ireal, luna

Referate

Referate, Comentarii, Eseuri, Caracterizari
<http://referatenoi.ro>

egalizeaza destinele In fata mortii, Incat atentia eului liric se concentreaza asupra unor figuri antitetice, ce reprezinta elemente de opozitie In text: rege-sarac, superficial ("Unul cauta-n oglinda de-si bucleaza al sau par") -profund ("Altul cauta In lume si In vreme adevar"), negustor preocupat de aspectul material al lumii ("Iara altu-mparte lumea de pe scandura tarabii /Socotind cat aur marea poarta-n negrele corabii") -batran dascal, preocupat de valorile spiritului. Cel mai mult spatiu este acordat celui din urma, proiectie a omului de geniu, portretizat antitetic prin opozitia dintre saracia exterioara ("haina roasa-n coate", "halatul vechi", "uscativ asa cum este, garbovit si de nimic") si bogatia interioara ("Universul fara margini e In degetul lui mic/ Caci sub fruntea-i viitorul si trecutul se Incheaga..."). Daca In plan cosmic luna reprezinta un simbol al cunoasterii universale, In plan terestru li corespunde ipostaza geniului.

In plus, alte relatii de opozitie se pot evidentia si In tabloul al treilea: dezamagit de prezent, de societatea contemporana meschina, omul de geniu imagineaza evolutia ciclica a universului, de la nastere pana la revenirea la starea de increat. In antiteza cu maretia spectacolului cosmic, lumea terestra este supusa efemeritatii si fragilitatii, poetul dezvoltand o serie de sintagme precum "Noi, copii ai lumii mici", "musunoaie de furnici", "microscopice popoare", "musti de-o zi", "o clipa suspendata", "pulbere", care accentueaza nimicnicia conditiei umane In raport cu perenitatea ordinii cosmice. Tabloul al patrulea mai adauga acestor opozitii antiteza dintre puterea creatoare a geniului si atitudinea societatii contemporane si a posteritatii, incapabile sa valorizeze puterea vizionara a geniului.

Nu In ultimul rand, ultimul tablou reia atmosfera primelor doua, astfel Incat se completeaza seria elementelor de recurenta. Laitmotivul lunii revine, sintetizand toate semnificatiile pe care le-a avut de-a lungul poemului: astru tutelar ce egalizeaza destinele terestre, simbol al cunoasterii universale, element ce favorizeaza revenirea din planul ireal In cel real. Poemul are astfel o structura simetrica, reluandu-se sintagme si versuri cu caracter conclusiv.

Prin urmare, romanticul Eminescu a acordat o importanta aparte elementelor de compozitie, esentiale prin Impletirea lor In transmiterea mesajului artistic. Avand o viziune de cele mai multe ori clasica prin gustul pentru simetrie, autorul Scrisorii I ramane un creator ce si-a gandit si orchestrat cu grija poemele, fiind "cuprins de-adanca sete a formelor perfecte", dupa cum sigur se autocaracterizeaza.